

La història escolar d'Arbúcies

Amb l'estudi *L'ensenyament en la societat arbucienca (1592-1975)*, de Jordi Pujadas i Ribalta, ja són cinc els pobles gironins que tenen publicada una història de l'ensenyament: Sant Feliu de Guíxols, Sarrà de Ter, Lloret de Mar, Palafrugell i, ara, Arbúcies. El llibre d'aquest mestre i pedagog nascut a Figueres constitueix el primer volum de la col·lecció Montsoliu, publicada per *Llibres del Segle*, amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Arbúcies i de la Diputació de Girona.

El llibre comença amb la primera referència escrita de la presència d'un mestre a Arbúcies, a finals del segle XVI, i acaba el 1975, data de la mort del dictador, però també de la construcció de les noves escoles de la vila. L'autor, doncs, fa coincidir la data de tancament del seu treball amb l'inici d'una nova

etapa històrica a nivell general i d'un nou període educatiu a Arbúcies. Aquest allargament cronològic, fins a dates relativament recents, ha estat sens dubte una decisió valenta per part de l'autor, i precisament ha estat aquest fet el que ha permès que una part del llibre sigui un treball d'història oral, ja que evidentment alguns dels protagonistes encara són vius.

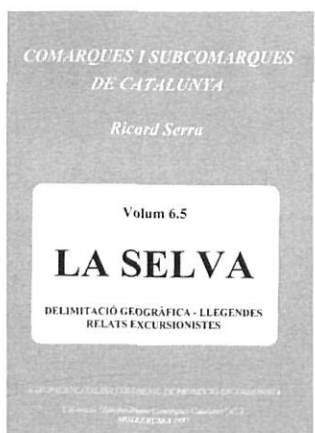
Els que ens dediquem a estudiar el nostre passat pedagògic, sobretot per extreure'n energies que ens facin millorar la pràctica diària i orientar correctament el futur, només podem sentir satisfacció quan veiem aparèixer llibres com el que comentem. Treballs com aquests són útils per anar construint, partint dels fets locals, una interpretació històrica més general. Com ha deixat escrit Jo-

quim Nadal, «només una selecció adequada d'informacions i interpretacions d'àmbit local contrastades i interrelacionades poden, a vegades, enriquir models generals que tendeixen a l'abstracció i que sovint no tenen prou versemblança històrica per manca de fonamentació».

D'entre els molts aspectes positius del treball de Jordi Pujadas, en el qual els segles XIX i XX hi tenen un pes important (més d'un 80% del contingut), m'agradaria destacar el document de Pedro E. González Juarranz sobre els nens refugiats a Arbúcies durant la Guerra Civil. Aprofito per reivindicar, tal com insinua el professor Salomó Marquès en el pròleg del llibre, més estudis sobre aquest tema, tan interessant com poc conegut.

David Pujol i Fabrelles

PUJADAS RIBALTA, Jordi.
L'ensenyament en la societat arbucienca (1592-1975). Llibres del Segle (amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Arbúcies i la Diputació de Girona). Col·lecció Montsoliu, 1. Gaüses, 1996. 160 pàg.

Llegendes i relats de la Selva

Amb l'aparició del volum dedicat a la Selva es tanca el llarg llistat de publicacions que l'Agrupació Catalana Colldejou de Promoció Excursionista ha dedicat des de l'any 1984 a la descripció de les comarques catalanes. Si extrapolem l'exemple d'aquest darrer volum a tota la resta, no hi ha dubte que aquell que tingui al seu abast la totalitat de la col·lecció posseirà un nombrosíssim reguitzell de possibles excursions a realitzar bàsicament a peu, un recull prou ric de llegendes populars, refranys i frases fetes, un aplec significatiu de dades geogràfiques, toponímiques i d'història local i una completa bibliografia.

L'obra s'estructura en sis parts. Les cinc primeres corresponen a sengles subcomarques: Pla de la Selva, Baixa Selva, Guillerries de la Selva, Montseny Oriental i Bugent-

Ter-Alt Onyar, més o menys definides a causa d'elements de caire geogràfic i, en menor mesura, humà. La sisena part, més general, aborda sobretot la problemàtica, tan vívida en el cas de la Selva, dels límits de la comarca.

El punt de vista de l'obra, tanmateix, defuig –potser conscientment– tota discussió històrica, social i cultural entorn de la comarca i se centra en la multiplicitat de petites excursions que tothom pot realitzar per tal de conèixer-la a fons: El coneixement de la Selva, segons traspuja la filosofia de l'obra, es completa amb retalls d'història extrets d'altres obres i amb unes pinzellades de costumari local, llegendes populars i dites i frases fetes pròpies de cada lloc.

Feta per un excursionista i dirigida a excursionistes, no hi

hem de buscar cap altra intenció que la d'empènyer a aquells aficionats a trepitjar amb els seus peus la comarca que es descriu, tal com demostra també la poca importància de les il·lustracions en l'estructura de l'obra. Dos altres aspectes dignes de ser destacats reblen el clau entorn de la natura i les intencions del llibre: un curiós i poc usual sistema de referències bibliogràfiques i, sobretot, la manca absoluta de mapes que ajudin a il·lustrar les rutes que s'esmenten. Per tot plegat, sota qualsevol altre punt de vista, l'obra pot arribar a esdevenir una veritable selva, apta només per als excursionistes bregats, que saben –sense altra ajuda que la que se'ls ofereix– com trepitjar el país.

Joan Llinàs i Pol

SERRA, Ricard.
La Selva. Delimitació geogràfica - Llegendes-Relats excursionistes. Agrupació catalana Colldejou de promoció excursionista, col·lecció «Aprofundiment Comarques Catalanes», 1, volum 6.5, Mollerussa, 1997. 346 pàg.